Reis van Betekenis

Een pelgrimsreis in zeven etappes

L'Esprit du ChemiN

Gegroet!

Hallo reiziger. Ga jij op pelgrimstocht?
En wil je daar een waardevolle reis van maken?
Dan heb je nu een verhaal in handen dat jou
van dienst kan zijn.

Een Reisgenoot

Dit verhaal is een wandelmaat voor je ziel. Het is geïnspireerd door de verhalen van duizenden pelgrims én door de grote reisverhalen en wijsheidstradities van over de ‘hele’ wereld.

Navigatie

Doorloop de inleiding en de zeven etappes achter elkaar, van begin tot eind. Of navigeer naar etappes, thema's, rituelen en kaarten via het menu onderaan de pagina's.

Ga van start...

Doorloop het verhaal van begin tot eind

of ga direct naar

Of kies je eigen route

1

Inleiding

Een reis van betekenis

De pelgrimstocht is, wereldwijd, een oeroud symbool voor de reis door het leven.

Het woord “pelgrim” komt van het Latijnse “per ager” (door het veld) en “peregrinus” (vreemdeling): de pelgrim laat het vertrouwde leven achter zich en gaat, door vreemd terrein, het onbekende tegemoet.

Pelgrimeren is “in”. De wegen naar Santiago, Rome en andere pelgrimsbestemmingen worden steeds beter bewegwijzerd. En er zijn talloze reisgidsen en websites met praktische informatie.

Die andere weg, de levensweg, lijkt intussen meer en meer op een doolhof. Ontwikkelingen gaan razendsnel. Samenlevingen worden steeds ingewikkelder en traditionele verbanden staan onder druk. Mensen mogen en moèten zelf in al die dynamiek hun eigen weg vinden.

Velen ervaren het dan ook als echt waardevol om als pelgrim op pad te kunnen gaan. Alles wat je nodig hebt zelf meesjouwen, het ritme van de tocht, de natuur, het ongewisse, het alleen zijn, de ontmoetingen, steeds je eigen keuzes maken - los van het

bekende en vertrouwde. Het zijn prachtige ingrediënten voor een diepgaande ervaring. De reis kan zo een goede manier zijn om tot rust te komen en te ontdekken wie jij bent en wat voor jou echt van betekenis (“heilig”) is.

Voor veel mensen valt hun besluit, om op pelgrimspad te gaan, samen met een bijzondere gebeurtenis of een nieuwe fase in hun leven. Voor anderen krijgt hun tocht onderweg betekenis:

“De camino heeft mij gaandeweg geslepen van wandelaar tot pelgrim.”

- Jeroen Gooskens -

Thema:

Heilige plaatsen

Waarom op pelgrimspad? In de religieuze tradities is het antwoord duidelijk: om heilige plaatsen te bezoeken en zo het geloof het belijden. Dáár is contact geweest met het goddelijke: profeten, apostelen en andere heiligen zijn er geboren of begraven, inzichten of wetten werden er geopenbaard, wonderbaarlijke ingrepen vonden er plaats (zoals: genezingen). Dáár kunnen pelgrims dus een glimp ervaren van het grote mysterie of het – via relieken – zelfs aanraken.

Relieken (of: relikwieën) zijn overblijfselen van het lichaam van een heilige of voorwerpen die met een heilige in contact zijn geweest.

In het Westen gaan weer steeds meer pelgrims op weg naar deze heilige bestemmingen, ook al hebben die voor de meesten geen religieuze betekenis meer. De bestemming geeft nog wel richting, maar “de weg is het doel”. Velen willen vooral zelf betekenis geven aan hun reis.

Daarom ontstaan ook nieuwe vormen van pelgrimeren (zoals de Walk of Wisdom, in Nederland, en de Tour de Vézelay, in Frankrijk) en individuele pelgrimages naar een zelfgekozen bestemming, die om persoonlijke redenen “heilig” is.

Rituelen

In de religieuze tradities zijn pelgrims-tochten vooral: reizen naar heilige plaatsen. Dáár kun je vragen om inzicht of hulp, of daarvoor danken. Het contact met het goddelijke is zo wezenlijk, dat vaak precies is voorgeschreven hoe dat moet plaatsvinden, door: gebeden, gezangen, handelingen, kleding. Kortom: rituelen.

Ook als je pelgrimstocht niet religieus is geïnspireerd, kunnen rituelen van groot belang zijn om je reis betekenis te geven:

> "Rituelen kunnen ons helpen vorm te geven aan dat waarvoor we geen woorden hebben."

- Leen Wijker -

Bij elke etappe geven we voorbeelden van rituelen die daarbij kunnen horen.

Kaarten

Deze kaarten zijn als een reisgenoot: Iemand die je vragen stelt, inzicht biedt en soms uitdaagt een ander paadje in te slaan. De 24 kaarten volgen de zeven etappes. Je kunt ook je eigen volgorde kiezen. Daarom staan alle kaarten bij elkaar. Na de laatste kaart van elke etappe volgt een keuzemenu.

De Oproep

Ik word uitgedaagd

De Oproep

Wakker worden!

In films gaat vaak een wekker af, wordt een brief bezorgd, of gebeurt iets dramatisch. Zo wordt de hoofdpersoon wakker geschud. Het is de oproep om het vertrouwde los te laten en in beweging te komen:

"De oproep komt òf in de vorm van een crisis, die we niet op onze gewone manier kunnen oplossen, òf in de vorm van een natuurlijk verlangen naar een meer bevredigend en betekenisvol leven."

- Joseph Campbell -

Vaak is een bijzondere gebeurtenis ("crisis") de aanleiding om op pelgrimstocht te gaan: het verlies van een geliefde of een baan, een ernstige ziekte, de overgang naar een volgende levensfase (bijvoorbeeld: van studie naar werk, van werk naar pensioen).

Maar het kan ook een oproep van binnen uit zijn: een stem in je die zegt dat het tijd is om op pad te gaan, letterlijk en figuurlijk. Bijvoorbeeld omdat je belangrijke vragen hebt: "Is dit het leven dat ik wil leiden?". "Zit het goed met mijn relatie?". "Is mijn werk van betekenis?".

Het kan verleidelijk zijn om die vragen weg te stoppen en onder te duiken in je drukke bestaan. Maar de oproep is magisch. Als die vragen werkelijk belangrijk voor je zijn, blijven ze terugkomen.

“Te vaak neem je besluiten in dit leven, waar je maar ten dele achter staat. En ook in de beslissingen die hieruit volgen kun je je maar ten dele vinden. Hieruit volgen dan weer andere besluiten waarin je jezelf niet meer vindt. Totdat je op een dag wakker wordt en jezelf niet meer kunt vinden. Dan pak je de spullen die belangrijk zijn en je gaat op weg. Totdat je jezelf weer tegen komt. En dan spreek je jezelf eens streng toe.”

(Een Aboriginal over een reis langs traditionele droompaden).

Thema:

De mentor

We geven meestal niet meteen gehoor aan een oproep. Je moet eerst moed verzamelen. Intussen worden je twijfels versterkt door je omgeving, die jou thuis wil houden: “Je hebt het hier toch goed?” “Je kunt ons toch niet in de steek laten?”.

De verleiding kan dan groot zijn om je dromen en plannen op te geven. Je kunt de reacties van je omgeving echter ook gebruiken om je plannen beter en sterker te maken...

Soms ontmoet je ineens iemand die jou juist aanmoedigt, om die voor jou zo belangrijke vragen te blijven stellen èn op zoek te gaan naar antwoorden. Iemand die jou stimuleert. Een mentor die gedachten en tips meegeeft, maar ook weet dat je zelf je weg moet vinden:

"Het is jouw weg, alleen de jouwe. Anderen kunnen met je meelopen, maar niemand kan het voor jou doen."

- Jalal ad-Din Rumi -

Rituelen

Je besluit om op pad te gaan. Wil je dat moment markeren met een ritueel of een symbool? Bijvoorbeeld: je rugzak kopen, je pelgrimspas op je nachtkastje leggen, alvast beginnen met een dagboek?

Je gaat misschien op pad om antwoorden te krijgen op voor jou wezenlijke vragen. Welke bestemming kies je daarvoor? Welke route? Te voet? Van huis? Alleen?

Reis met volle aandacht. Dat begint met de voorbereidingen:

"De manier waarop we onze bagage pakken bepaalt onze reis."

- Phil Cousineau -

Hou het simpel, reis licht! Toch wil je misschien een plekje inruimen voor:

- Iets wat de betekenis van jouw reis symboliseert, zodat je die steeds meedraagt?
- Een symbool van iets wat je onderweg wilt

achterlaten? (Bijvoorbeeld een steentje)

- Een paar waxinelichtjes, voor speciale momenten?
- Cadeautjes voor mensen die je onderweg ontmoet? (Bijvoorbeeld kaartjes, gedichten).

Probeer met een schone lei te vertrekken. Dan kun je je helemaal richten op je reis.

Het Vertrek

Ik ga de uitdaging aan, ik ga op reis

Het Vertrek

De eerste stap

Je gaat de uitdaging aan. Je stapt de drempel over van het vertrouwde naar het onbekende. In de grote reisverhalen wordt die drempel vaak verbeeld door een poort, een brug, de opening van een donker bos of een grot. De drempel wordt soms bewaakt door reusachtige wachters, die een laatste poging doen om de reiziger thuis te houden. Zij symboliseren de twijfels bij het vertrek.

De kans is groot dat ook jij opnieuw twijfelt, dat ook jij dreigende wachters vóór je ziet:
Wil ik dit echt? Kan ik het?
Dan kan het zinvol zijn je af te vragen:

Wat is nu eigenlijk het ergste wat me tijdens mijn reis kan overkomen?”.
Worden die wachters dan al niet meteen – als door een toverspreuk - véél kleiner?
Ga, ga je eigen weg, ook al lijkt het bos dat vóór je ligt nog zo donker:

“Pas als je de moed toont je weg te gaan, toont de weg zich aan jou.”

- Paolo Coelho -

“Wandelaar, jouw voetsporen zijn de weg, niets meer; wandelaar er is geen weg, de weg maak je al lopende.”

- Antonio Machado -

Je vertrekt. Je bent open voor wat komt, zonder verwachtingen. Dit is joúw reis, een kans om je ideale leven te leiden. Je laat je vertrouwde positie en rollen – thuis en op je

werk - los, je kiest een nieuwe identiteit, en je vliegt uit als een vlinder...

"Het interesseert me niet wat je doet voor de kost. Ik wil weten waar je naar verlangt en of je durft te dromen dat het verlangen van je hart wordt vervuld."

- Oriah Mountain Dreamer -

Thema:

Je terugtrekken

In sommige Indiaanse culturen markeert een “vision quest” de overgang van jongeren naar hun volwassenheid. Onderdeel van het ritueel is een compleet vasten, vier dagen en nachten, alleen, op een heilige plaats in de natuur. Dáár vragen de jongeren de geesten om een visioen, om betekenis te kunnen geven aan hun leven en aan hun rol in de gemeenschap.

Ook in andere culturen heeft een zich tijdelijk terugtrekken een belangrijke functie, als overgangsritueel, op andere bijzondere momenten, of regelmatig terugkerend.

De religieuze tradities kennen hun eigen voorbeelden:

- De profeet Mozes verbleef veertig dagen en nachten op de berg Sinaï en ontving er de Tien Geboden.
- Gautama Boeddha mediteerde zeven weken onder een boom en bereikte daar de verlichting.
- Jezus vastte veertig dagen en nachten in de woestijn en begon daarna te prediken.
- De profeet Mohammed vastte in de maand ramadan in een grot en ontving er zijn eerste openbaringen.

Rituelen

Ontdek welke rituelen horen bij de pelgrimstocht die jij hebt gekozen. Wat betekenen die voor jou?

Sommige pelgrims markeren hun vertrek door een afscheidsfeest, een pelgrimszegen, of een zelf bedacht ritueel. Anderen worden uitgeleide gedaan door familie of vrienden, die een stuk meelopen of -fietsen. Bijzondere momenten bij je vertrek kunnen ook zijn: de eerste stempel in je pelgrimspas of het bevestigen van jouw pelgrimssymbool aan je rugzak of fietstas.

Bij het afscheid staat meestal diegene die vertrekt centraal. Maar bedenk dat jouw reis ook van invloed is op diegenen die thuisblijven. Ook zij beleven hun eerste stap. Hoe geef je dat vorm, nu én onderweg?

Tip: schrijf vóór je vertrekt een brief aan jezelf, bijvoorbeeld over wat je wilt leren, ontdekken, beantwoorden. Het kan je helpen om bewust op pad te gaan. Misschien wil je je brief bij een speciaal iemand in bewaring geven?

Na thuiskomst kan de brief helpen bij de terugblik op je reis.

De Reis

Ik word werkelijk getest

De Reis

Grenzen verleggen

Je bent op pad, je zoekt je eigen weg. Daar is moed voor nodig. Soms meer dan je denkt te hebben. Dan is de verleiding groot om te proberen deze “test” te ontlopen, door:

- Zware rugzakken en fietstassen, volgepropt met zekerheden.
- Bagagetransport en taxi’s, om lastige hindernissen te omzeilen.
- Veel te bellen, SMS-en en mailen, om het vertrouwde niet te hoeven loslaten.
- Alles te willen plannen en reserveren, om niet toe te geven aan het onbekende.

Natuurlijk kunnen er goede redenen zijn om

extra hulpmiddelen te gebruiken. Wat voor de één een peulenschil is, is voor de ander een geweldige uitdaging. Waar het om gaat is, dat je het avontuur van je leven echt aangaat, dat je jezelf blijft ontwikkelen.

Bovendien: al heb je je reis nog zo goed voorbereid, onderweg ontdek je dat het vaak anders loopt:

> "Het leven is wat gebeurt terwijl je andere plannen maakt."
>
> **- John Lennon -**

Je oude routines blijken niet meer te werken, nieuwe oplossingen zijn nodig. Moeilijke momenten doen zich voor. Je komt jezelf tegen. Twijfels die je vóór je vertrek had, komen misschien sterker dan ooit terug: Waar ben ik aan begonnen?, Had ik maar geluisterd naar..., Als ze me zo eens bezig zouden zien....

Iedereen die iets nieuws onderneemt worstelt met zulke twijfels. Het is lastig, maar

hoort erbij. Aanvaard dat en zet de volgende stap.

En natuurlijk zijn er op je reis niet alleen hindernissen. Er zijn ook veel mooie momenten. Je leeft onderweg intenser dan “normaal”. Je loopt (of fietst) als het ware met al je zintuigen op scherp.

Thema:

Labyrinten

Het labyrint is, evenals de pelgrimstocht, een oeroud symbool voor de levensweg:

Je gaat op pad, het labyrint in, op zoek naar iets wezenlijks. Soms lijk je er te zijn. Dan ben je er weer ver van af. Als je ontdekt wat voor jou echt van waarde is, heb je de kern bereikt. Dan begint je weg terug, het labyrint uit, en onderzoek je hoe je dat nieuwe vorm kunt geven in je leven van alledag.

Bekend is de mythe van de Minotaurus, in een labyrint op Kreta. Het was een monsterlijke stier, die gevoed werd met mensenoffers. De held Theseus waagde zich in het labyrint, versloeg het monster en vond zijn weg terug door de rode draad die zijn geliefde Ariadne voor hem had gesponnen.

Zo nemen we allemaal onze leidraden mee op reis: talenten, ingevingen, dromen. Maar niet alleen dat. De monsters uit de grote mythen symboliseren immers vaak niet de ander, maar vooral: onze eigen schaduwkanten.

"Het zijn niet de bergen op je weg die je uitputten, maar het steentje in je schoen."

- Mohamed Ali -

Die schaduwkanten horen bij je (levens)reis, hoe lastig ook. Aanvaard het en probeer die monsters niet te "doden". Ze bewaken vaak een kostbare schat...

Rituelen

Onderweg ontwikkelen veel pelgrims als vanzelf een nieuw ritme, een nieuw ritueel: opstaan, inpakken, afscheid nemen, lopen of fietsen naar de volgende etappeplaats, je daar inschrijven en je pelgrimspas laten stempelen, uitpakken, jezelf en je kleren wassen, je voeten of je fiets verzorgen, rusten, ervaringen uitwisselen, eten, slapen. Dag in, dag uit, verder en verder...

Het bijhouden van een dagboek is vaak een belangrijk onderdeel van het dagelijks ritueel. Het is als een pas op de plaats, die ruimte geeft voor bezinning, door gebeurtenissen, indrukken en gedachten vast te leggen. In die zin kan het ook werken als een logboek, dat helpt om je scheepje op koers te houden.

Een dagboek is écht iets voor je zelf. Niet te verwarren met een blog, dat vooral gericht is op het informeren van anderen. Een groot verschil!

De Pelgrim

Ik vind steun bij mezelf en voel me sterker

De Pelgrim

Kracht en vertrouwen

Op je reis komt er niet alleen hulp van buiten, maar ook van binnen. Hoeveel verhalen zijn er niet van pelgrims die juist op de moeilijkste momenten op hun reis een grote, onvermoede energie en vindingrijkheid in zichzelf ontdekten?

Het onverwachte dwingt je tot het loslaten van je routines en tot een nieuwe aanpak.

Hoe lastig dat op het moment zelf ook is, het is óók een kans om je kracht, creativiteit en wijsheid te gebruiken en verder te ontwikkelen. En... om daarop te leren vertrouwen.

Toen de ridder Parcifal al snel het kasteel vond waar de Heilige Graal bewaard werd, wist hij eigenlijk niet wat te doen. Dan begint zijn jarenlange zwerftocht door een onmetelijk woud, waarbij hij voor talloze opdrachten komt te staan. Uiteindelijk vindt hij het kasteel opnieuw en nu doet hij, gelouterd door zijn reis, het goede. Zo wordt hij de nieuwe Graalkoning.

"Gewoonlijk verschijnen de (innerlijke) bondgenoten op het moment dat je je overgeeft: op het moment dat het tot je doordringt dat je deze reis niet op dezelfde manier tot een goed einde kunt brengen als de voorgaande."

- Joseph Campbell -

Veel pelgrims lopen (of fietsen) overdag alleen om ‘s avonds het gezelschap van anderen te zoeken, in restaurants en herbergen. Zo reis je in je eigen ritme en met je eigen gedachten, om ze daarna uit te wisselen met die van anderen. Al doende weeft zich een zelfinzicht: alleen, samen, alleen, samen…

Thema:

Wat is mijn mythe?

Voor veel pelgrims is hun tocht een overgangsritueel, van een “oud” leven dat zij achter zich willen of moeten laten (studie, werk, partner) naar een “nieuw”, nog onbekend, leven. Onderweg gaat het er dus niet meer om *wat* je bent (student, ondernemer, echtgenoot, gepensioneerde), maar om *wie* je bent. Die “status” verbindt jou met veel anderen die ook onderweg zijn, in hùn leven.

“Eén keer stond ik sprakeloos. Dat was toen iemand mij vroeg: “Wie ben jij”

- Kahlil Gibran -

“De wereld is een herberg voor reizigers.”

- Afghaans gezegde -

Onderweg zullen belangrijke gebeurtenis-
sen, emoties en keuzes uit je leven boven
komen. Dat is van groot belang. Naarmate je
jouw levensverhaal oprechter en beter kunt
vertellen, leer je jezelf en jouw relatie met
anderen beter begrijpen. Om je van daaruit
verder te kunnen ontwikkelen.

"Neem geen genoegen met de
verhalen die op je pad komen,
ontwikkel je eigen mythe."

- Jalal ad-Din Rumi -

Rituelen

Je bent het langste met jezelf onderweg. En misschien was je nog nooit zo lang alleen. Dat kan een bijzondere opgave zijn. Persoonlijke rituelen kunnen ruimte en structuur bieden om echt aandacht aan jezelf te geven. Denk aan:

Een slaapzaal van een pelgrimsherberg kan onrustig zijn. Probeer toch rustig te ontwaken. Sluit nog even je ogen, haal een paar keer diep adem, zie de nieuwe dag voor je. Bedenk wat je nodig hebt om er iets moois van te maken én wat je wilt geven. Sta pas dan op.

Neem elke dag een moment voor je zelf. Doe iets wat je fijn vindt om te doen: tai chi, meditatie, zingen...

Stuur je gedachten tijdens het lopen.
Kies elke dag een thema, zoals:
- Een boek of een film,
- Een periode uit je leven,
- Familie, vrienden, collega's...

De Reisgenoten

Ik vind steun bij anderen en
het Andere en voel me sterker

De Reisgenoten

Magie en ontmoeten

Onderweg loeren niet alleen “gevaren”. Je zult er ook je bondgenoten vinden. Hoeveel pelgrimsverhalen zijn er niet over bijzondere ontmoetingen, grote gastvrijheid, en belangeloze hulp die onverwacht wordt aangeboden?

De grote reisverhalen vertellen dan over “magie” en “engelen”. Op de Camino hoor je dan vaak zeggen: “dat kan geen toeval zijn “.

"Op het moment dat je jezelf waarachtig ergens voor inzet, komt ook de voorzienigheid in beweging. Er gebeuren allerlei dingen om je te helpen, die anders nooit gebeurd zouden zijn."

- Johann Wolfgang von Goethe -

"Volg je passie en het universum opent deuren waar er eerst alleen muren waren."

- Joseph Campbell -

Op reis ontstaan soms vriendschappen voor het leven. Maar bij het ontmoeten van reisgenoten hoort ook vaak: afscheid nemen. Dat kan heel moeilijk zijn. Komt dat door een diepere verbondenheid? Of is het vooral: opzien tegen het alleen verder moeten gaan? Als het dat laatste is, stap daar dan over heen. Je zult zien dat

je daarna meer dan ooit openstaat voor nieuwe ontmoetingen. Bovendien... Je wilde toch ook je eigen weg gaan?

Pelgrim André sprak met zichzelf af dat hij maximaal drie dagen met dezelfde reisgenoten zou optrekken. Hij heeft zich daaraan gehouden, al was het soms met pijn en moeite.

Thema:

Mystieke ervaringen

Of je reis wel of niet religieus is geïnspireerd, onderweg kun je meer dan anders open staan voor “mystieke” ervaringen: momenten waarop je je als mens tegelijk heel klein kunt voelen én diep verbonden met iets wat groots en zinvol is, al is dat nog zo moeilijk te verwoorden.

Het kan je, bijvoorbeeld, overkomen onder een eindeloze sterrenhemel, bij een prachtige zonsopgang, of tijdens ontmoetingen met andere pelgrims, uit alle hoeken van de wereld. Ieder maakt zijn eigen reis en tegelijkertijd is er de verbondenheid van gelijkgestemden. En als we met velen een bijzondere betekenis aan iets toekennen, dan wordt dat bijna als vanzelf werkelijkheid.

Een mystieke ervaring kun je ook hebben als ineens alle puzzelstukjes samen vallen. Als je in een flits een diepgaand inzicht hebt of het antwoord ziet op een vraag waarmee je al lang rondliep.

"Wij kwamen hier helemaal naar toe om de maan te verkennen, en het belangrijkste dat we ontdekten was de aarde."

- Bill Anders, astronaut Apollo 8 -

Rituelen

Het samen als pelgrims onderweg zijn geeft een bijzondere dimensie aan je tocht. Samen lopen, slapen, eten… Ontmoetingen kleuren je beleving. Rituelen kunnen extra diepgang geven. Denk hierbij aan:

- Maak een tekening voor iemand wiens taal je niet spreekt.
- Verras pelgrims die na jou in de herberg aankomen met een pot thee.
- Deel elke dag iets, dat jou persoonlijk bezig houdt, met een ander.
- Vraag om een moment samen stil zijn vóór de maaltijd.
- Verras iemand met een schat die je onderweg hebt gevonden (een steentje, een bloem).
- Laat iets bijzonders achter op het pad van die dag (een spreuk, een pijl van dennenappels, een briefje).

De Aankomst

Ik krijg een nieuw inzicht,
ik neem een besluit

De Aankomst

De kern bereikt?

In de metafoor van de reis betekent je aankomst: dat je de kern (van het labyrint) hebt bereikt, dat je jouw “Graal” hebt gevonden, dat je weet wat werkelijk van betekenis (“heilig”) is voor jou.

Op pelgrimstocht betekent de aankomst vooral: het bereiken van de gekozen bestemming. Het kan zo maar zijn dat je daar aankomt vóórdat de vragen waarmee je op pad ging zijn beantwoord…

Voor sommigen is de aankomst vooral een teleurstelling. Ineens besef je dat de reis voorbij is. Dat het gedaan is met het inmiddels zo vertrouwde, simpele leven onderweg, samen met andere pelgrims.

Bovendien: bij aankomst in steden als Santiago of Rome blijkt het “gewone” leven daar volop door te draaien. Daar sta je dan…

Er zijn pelgrims die daarom besluiten om meteen te vertrekken. Soms zijn ze binnen een dag weer thuis… Niet zelden krijgen zij daar later spijt van: Wat verwachtte ik eigenlijk?

“Verwacht niet dat Santiago je rijkdom zal schenken. Santiago gaf je de mooie reis”

- Vrij naar het gedicht “Ithaka”, van Konstantinos Kavafis -

"Er is geen weg naar het geluk;
geluk is de weg"

- Gautama Boeddha -

Na aankomst op je plaats van bestemming ga je wéér een drempel over. Je gaat terug naar huis. Ook deze drempel is, net als je vertrek van huis, een belangrijk moment. Gun je er de tijd voor...

Thema:

De “klus” geklaard?

In de religieuze tradities is de aankomst op de heilige plaats hèt hoogtepunt van de reis. Dáár kom je als gelovige in contact met het goddelijke. Daarna mogen – bijvoorbeeld – pelgrims naar Mekka zich “haji” noemen, en pelgrims naar de 88 tempels op het eiland Japanse Shikoku: “henro san”.

Wat betekent de aankomst voor niet-religieuze pelgrims? Het gaat hen immers niet om die heilige bestemming...

Velen melden zich bij een pelgrimsbureau voor een verklaring dat zij minimaal een bepaalde afstand hebben gelopen of gefietst. Dat kan op zich een prestatie zijn, maar ging het daar om?

Ook lopen of fietsen pelgrims door naar een ander, niet-religieus eindpunt. Bijvoorbeeld: Kaap Fisterra of Muxia, aan de Atlantische Oceaan, zo’n 100 km voorbij Santiago. Daar sluiten zij hun tocht af – en daarmee soms ook: een levensfase – en keren zij om....

Een moment om, letterlijk en figuurlijk, bij stil te staan. Je tocht zit erop. Neem de tijd om dit te beleven, te vieren. Laat je niet

opslokken door wachtende familieleden of de haast om een ticket te kopen voor de terugreis.

Vroeger kon het niet anders: een pelgrim vertrok thuis en ging -meestal te voet- heen èn terug. Nu is de gekozen bestemming voor de meeste pelgrims het eindpunt van hun tocht.

Althans, zo lijkt het. Maar, niets is minder waar. In feite sta je pas halverwege, in de kern van het labyrint. Nu wacht een nieuwe uitdaging: je ervaringen en inzichten naar huis te brengen. Je laat de vertrouwde markeringen van je pelgrimsweg achter je en zet nu zèlf je route uit, door je reis betekenis te gaan geven in je leven van alledag.

Rituelen

Als je een route volgt naar een religieus heiligdom, is het belangrijk om te weten welke rituelen horen bij de aankomst en of die ook voor jou gepast zijn. En andersom: Hoe jij de rituelen door anderen kunt respecteren.

In veel religies is de reiniging bij aankomst een belangrijk ritueel: Moslims wassen hun voeten vóór zij de moskee binnen gaan. Hindoe's baden in heilige rivieren als de Ganges.

Op pelgrimswegen naar Czestochowa (Polen) is een belangrijk ritueel: het vragen van vergeving voor dat wat je onderweg niet

goed hebt gedaan. Zoals anderen te biecht gaan bij aankomst op hun heilige plaats.

Het gaat, hoe dan ook, om: in het reine komen. Met jezelf, met anderen, met het Andere.

Een ander belangrijk ritueel is het brengen van een offer, bijvoorbeeld om hulp te vragen of als dank daarvoor. Het offer hoeft niet kostbaar te zijn. (Een kaars branden.) Het offer kan verband hebben met de gevraagde hulp. (Een genezen invalide offert zijn of haar krukken.)

Wil jij vóór aankomst in het reine komen? Wil jij bij aankomst een offer brengen?

Vroeger kochten veel pelgrims een insigne dat de heilige plaats symboliseerde die zij hadden bezocht, als bewijs en herinnering. Als het insigne in aanraking was geweest met het heilige bood het ook bescherming voor de terugreis.

Wat neem jij mee naar huis als “heilig” symbool van jouw tocht?

De Thuiskomst

Ik geef mijn inzicht vorm
in mijn dagelijks leven

De Thuiskomst

De moeilijkste etappe?

In de grote reisverhalen is dit het fraaie slot: na lange omzwervingen komt de held(in) thuis met een schat, bijvoorbeeld een geneeskrachtige toverdrank of gouden appels die de eters ervan onsterfelijk maken. Het is het bewijs van een geslaagde tocht en vooral: iets om te delen met de thuisblijvers.

Welke “schat” neem jij als pelgrim mee naar huis? Wat maakte voor jou de reis betekenisvol?

Naast alle persoonlijke verschillen hebben de antwoorden van veel pelgrims dit gemeen:

- Het eenvoudige leven-bij-de-dag, met weinig spullen.
- Het loslaten van zekerheden: leren vertrouwen dat het goed komt.
- Het belang van: gastvrijheid, ontmoetingen en verbondenheid,
- De “magie”: toevallige gebeurtenissen, wonderen onderweg.

Hoe kun je deze en andere ervaringen en inzichten betekenis geven voor je leven van alledag, ook in relatie tot anderen?

“Je terugkeer in het dagelijks leven is de test van je pelgrimstocht.”

- Jennifer Westwood -

Deze “test” kan wel eens de moeilijkste etappe van je reis zijn. Je staat er nu alleen voor. Ook je medepelgrims zijn naar huis. Bovendien: thuis is het dagelijkse leven vaak gewoon doorgegaan.

Kun jij open staan voor de ervaringen van de thuisblijvers of staat jouw bijzondere reis dat in de weg? Andersom: kun jij dat bijzondere onder woorden brengen?

En... kun en wil je vertellen wat de reis jou persoonlijk heeft gedaan

Thema:

De cirkel rond maken

Het onderweg zijn als pelgrim is (meestal) geen doel op zich. Uiteindelijk gaat het er (ook) om: vrede in jezelf te vinden, thuis te komen bij jezelf, en zo de cirkel rond te maken. Van daar de indeling in de 7 etappes. Dit getal symboliseert, onder meer: het is voltooid.

"Het einde van al ons zoeken zal zijn als wij aankomen waar we zijn begonnen en deze plaats voor het eerst kennen."

- Thomas Stearns Eliot -

"Onder de haard van ons huis ligt onze schat begraven."

- Martin Buber -

Voor sommigen betekent hun pelgrimstocht een ervaring die hun leven helemaal verandert. Voor anderen is hun reis een bevestiging dat zij al op een goed spoor zaten. Weer anderen vinden onderweg inspiratie voor kleine veranderingen of initiatieven.

> "Kies één ding, doe dat aandachtig en met veel zorg, en je zult een heleboel dingen tegelijk doen."
>
> **- Thich Nhat Hanh -**

Veel pelgrims gaan tegenwoordig steeds opnieuw op pad. Voor hen kan dat elke keer een bron van inspiratie zijn. Of… zijn de moderne pelgrimswegen – zeker de drukste – een nieuwe "comfort zone" geworden? En kun je daar dan nog pelgrim (vreemdeling) zijn? Deze vragen beantwoordt iedereen natuurlijk voor zich, maar het lijkt zinvol om ze te stellen.

Rituelen

Bij je vertrek heb je misschien een afscheidsfeestje gegeven. En nu een feestje om je thuiskomst te vieren?

Veel pelgrims geven hun tocht thuis een speciaal plekje, bijvoorbeeld in de vorm van een symbool bij de voordeur of een kunstwerk in huis.

Als je vóór je vertrek een brief hebt geschreven aan jezelf, kun je die nu openen: heeft je reis de betekenis gekregen die je wilde?, of juist een andere?

Tip: schrijf opnieuw een brief aan jezelf en geef daarin aan: wat voor jou de diepste betekenis was van jouw reis, hoe je die betekenis in je dagelijks leven wilt vormgeven, en wie daarbij jouw reisgenoten zijn. Spreek met jezelf af wanneer je deze brief gaat openen, voor een nieuwe terugblik.

Kaartenset

DE OPROEP

Ooit kruiste het idee van een pelgrimstocht jouw pad. Nu laat het je niet meer los.
Je weet het zeker: dít ga ik doen!

- Hoe verliep de oproep bij jou?
- Wie of wat was de boodschapper?
- We wachten vaak om gehoor te geven aan een oproep; waar zat bij jou de aarzeling?
- Wat maakt dat je juist nù besluit om op pad te gaan?
- Wie of wat gaf de doorslag?

abraham path

In de voetsporen van... (abrahampath.org).

TIP:

Je zet de stap van droom naar daad:

Je gaat je vertrek aankondigen.
Ga na: Wie? Hoe? Waar? En... vertel!

"Ga, trek weg uit je land."

- Oproep aan Abraham - (Aartsvader van Joden, Christenen en Moslims)

DE OPROEP: VOORBEREIDING

Je kiest je bestemming en je route, je regelt het nodige, je pakt je bagage, je maakt oefentochten en je bereidt je innerlijk voor.

- Wat gebeurde tussen jouw besluit en je vertrek?
- Wat betekent jouw reis voor je?
- Wat wil je ontvangen? Wat heb je te geven?
- Wat wil je met je reis afsluiten, achter je laten?
- Wat is het belangrijkste dat je meeneemt?

Reis eenvoudig...
(Hindoe pelgrim, India).

TIP:

Kies een uitdagende en inspirerende vorm om je reis vast te leggen:

Een dagboek, een blog, tekeningen...

"De echte ontdekkingsreis is geen speurtocht naar nieuwe landschappen, maar het kijken met nieuwe ogen.

- Marcel Proust -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

HET VERTREK: AFSCHEID

Je gaat op pad.
Dan besef je pas goed wie en wat je zult moeten loslaten...

- Hoe neem jij afscheid? Wat betekent het voor jou?
- Wie en wat laat je achter?
- Wat betekent jouw reis voor de thuisblijvers?
- Hou je daar onderweg rekening mee? Hoe?
- Welke zekerheden kun je loslaten, welke (nog) niet?

Afscheid in Saint-Jean-Pied-de-Port (Frankrijk).

"Het leven is een voortdurend afscheid nemen."

- Elisabeth von Heyking -

TIP:

Maak het "loslaten van het vertrouwde" zo concreet mogelijk:

Hoe ga jij dat doen?

HET VERTREK: DE EERSTE ETAPPE

Je bent vertrokken.
Je loopt of fietst een onbekende toekomst tegemoet.

- Welk gevoel geeft dit jou? Wat doet het je?
- Gold voor jou ook: “de eerste stap was de moeilijkste”?
- Welke eerdere momenten in je leven lijken hierop?
- Welke stap in je leven was meer dan de moeite waard?
- Welke stap wil je niet meer zetten?

Xuanzang: monnik/pelgrim (China, 7e eeuw).

TIP:

Laat je verwachtingen los en richt je op het hier en nu. Ga in het vertrouwen dat je wensen al aan het uitkomen zijn.

“Elke groei is een sprong in het duister, een spontane, onopzettelijke daad zonder het voordeel van ervaring.”

- Henry Miller -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

DE REIS: BRONNEN

Je bent al uren onderweg.
Het is warm en je waterfles is leeg.
Je bent blij als je een bron tegenkomt.

- Wat zijn jouw bronnen?
- Wanneer bezoek je ze?
- Welke periode in jouw leven was echt verkwikkend?
- Wat doe je nu met die ervaring?
- Uit welke bronnen put je tijdens je pelgrimstocht?

Bron langs de Camino del Norte (Spanje).

TIP:

Bepaal vooraf een tijdstip. Dan stop je, waar je ook bent, om te herbronnen. Laat je inspireren door wat dìe plek je biedt.

"Zie in jezelf. Daarbinnen is een bron van het goede die nooit ophoudt te stromen, zolang je jezelf onderzoekt."

- Marcus Aurelius -

DE REIS: TOPPEN

Het was een hele klim, maar wát een uitzicht!
Alle dingen waar je je eerst druk om maakte
lijken nu kleine stippen in een ver verleden.

- Welke momenten in je leven waren topervaringen?
- Wat was daarbij jouw rol? En wat die van anderen?
- Welk inzicht heeft zo'n topervaring jou gegeven?
- Wat betekende jouw ervaring voor anderen?
- Beklim je in jouw leven de goede berg?

Op weg rond de heilige berg Kailash (Tibet).

TIP:

Haal tijdens het stijgen adem door je neus en laat dat je ritme bepalen. Dan is er balans tussen "binnen" en "buiten".

"Een mens die niet zijn eigen weg durft te gaan, die nooit geworsteld heeft, zal nooit het geluk kennen."

- Krishnamurti -

DE REIS: DALEN

Geen toppen zonder dalen.
Je ziet het niet meer zitten: “Waar ben ik mee bezig?”, “Waarom doe ik dit eigenlijk?”

- Wanneer zat je onderweg in een dal?
- Welke beproevingen ben je (verder) tegengekomen?
- Kwamen deze van binnen of van buiten?
- Wie of wat hielp je om uit het dal te komen?
- Welk inzicht heeft zo’n beproeving opgeleverd?

Een duivel (basiliek van Vézelay, Frankrijk).

TIP:

Op heilige plaatsen verbeelden monsters vaak de beproevingen op onze weg. Let op welk monster jij vandaag ontmoet.

“Oordeel me niet naar mijn succes, maar naar het aantal keer dat ik ben gevallen en opnieuw ben opgestaan.”

- Nelson Mandela -

DE REIS: WEGWIJZERS

Veel pelgrimswegen zijn gemarkeerd door pijlen, steenmannetjes en andere tekens.
Ze geven zekerheid: je bent op het juiste pad.

- Welke kant gaat jouw leven op?
- Hoe weet je of je op het juiste pad bent?
- Welke beslissingen hebben jou vooral richting gegeven?
- Hoe kwamen ze tot stand? Wie of wat hielp je?
- Hoe waardeer je twijfel? Positief of negatief?

Steenmannen bij een tempel in Korea.

TIP:

Let eens op hoeveel tekens je vandaag tegenkomt.

Welke wijzen je werkelijk de weg?

"Lessen komen niet eerder dan dat je er klaar voor bent. Als je op de tekenen let, leer je alles wat nodig is"

- Paulo Coelho -

DE REIS: SYMBOLEN

Pelgrims maken zich onderweg bekend door symbolen. Het geeft betekenis, schept een band, en opent deuren.

- Wat is hét symbool van jouw pelgrimstocht?
- Wat betekent het voor jou?
- Heb je nog andere symbolen bij je? Wat betekenen die?
- Welke symbolen herken je bij anderen?
- Welk symbool heeft een bijzondere betekenis voor je?

Pelgrims symbolen (Rijks museum, Amsterdam).

TIP:

Maak vandaag een symbool voor iemand die je dierbaar is. Gewoon met dingen die je bij je hebt of die je onderweg vindt.

"Het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar, alleen met je hart kun je werkelijk zien."

- Antoine de Saint-Exupéry -

DE REIS: STILTE

Thuis kom je er misschien niet aan toe, maar deze tocht kan je in de stemming brengen om de stilte echt toe te laten.

- Maak je thuis wel eens tijd en ruimte voor stilte?
- Zo ja: Hoe? Wat betekent dit voor je?
- Zo nee: Wat belemmert je? Hoe waardeer je dat?
- In de stilte: Wat dient zich dan bij je aan?
- Welke vraag zou je een ander willen voorleggen?

Een prachtig moment in stilte...

TIP:

Wandelen is net mediteren. Loop vandaag met extra aandacht. Word je meer bewust van wat dit met je doet.

"De stilte is een vriend die je nooit verraadt."

- Confucius -

DE REIS: TIJD

Je hebt én neemt de tijd.
Onderweg leef je veel trager dan normaal,
in een ander ritme.

- Hoe is het voor jou om te vertragen?
- Ga je daardoor anders waarnemen, denken of doen?
- Is tijd je vriend of je vijand?
- Moet je soms de tijd doden? Wanneer? Hoe doe je dat?
- Leef je in het hier en nu? Of meer in wat was of nog gaat komen?

Krijg je onderweg een ander besef van tijd?

TIP:

Elke dag is een eenmalig geschenk. Maak er dus wat moois van. Beweeg mee met dat wat er is. Laat de tijd de tijd.

"Dat is verlangen:
wonen in de golven
en geen verblijfplaats
hebben in de tijd."

- Rainer Maria Rilke -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

DE PELGRIM: JIJ ZELF

Onderweg zijn met jezelf.
Bewust je eigen weg gaan, met volle aandacht,
open voor de ander en het Andere.

- Ben jij goed gezelschap voor jezelf? Waarom?
- Wat leer je op deze reis over jezelf?
- Hoe ga je om met de hindernissen op je pad?
- Ga je je eigen weg, in jouw tempo? Of: van een ander?
- Noem jij jezelf “pelgrim”? Wat betekent het voor je?

Reizen is (ook) naar jezelf kijken...

TIP:

Vertel vandaag jezelf (of aan een ander) het verhaal van jouw leven, de rode draad, in een notendop.

“Reizen is naar jezelf kijken tegen een andere achtergrond.”

- Jan Brokken -

DE PELGRIM: THUIS VER VAN HUIS

Ook al ben je nog zo ver van huis,
op sommige plaatsen voel je je thuis
zodra je er aankomt.

- Wie of wat heb je nodig om je ergens thuis te voelen?
- Wie of wat van thuis mis je nu vooral?
- Wie of wat mis je echt niet?
- Voel je je thuis bij jezelf? Wat doe of laat je ervoor?
- Hoe zorg jij dat mensen zich bij jou thuis voelen?

Pelgrims aan tafel in een herberg.

TIP:

Let eens op hoe anderen onderweg hun eigen plek maken en maak vandaag één plek heel bewust tot jouw 'thuis'.

"Je voelt je niet thuis waar je woont, maar waar ze je begrijpen."

- Christian Morgenstern -

DE PELGRIM: STAF

Een staf kan onderweg steun en toeverlaat zijn. Anderen nemen juist géén staf mee, om zelf hun balans en ritme te vinden.

- Wie of wat is jou tot steun op je (levens)weg?
- Vraag je makkelijk om hulp?
- Geef je makkelijk hulp? Stel je voorwaarden, grenzen?
- Welk (levens)motto zou jij in je staf kerven?
- Met een stok kun je je beschermen. Wat zijn voor jou de grootste gevaren?

Pelgrimsstokken bij een tempel (Shikoku, Japan).

TIP:

Kies vandaag één ding waarvan je denkt dat dat nèt buiten jouw bereik ligt, en...

Doe juist dat!

"De mensen voor wie wij een steun zijn, geven ons een houvast in ons leven.""

- Marie von Ebner-Eschenbach -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

DE REISGENOTEN: DE ANDER

Na een tijdje ben je gewend aan het alleen onderweg zijn. Als iemand je vraagt of hij of zij je reisgenoot mag zijn aarzel je.

- Wat verwacht je van een reisgenoot?
- Wat bied jij een reisgenoot?
- Wanneer is een ontmoeting volgens jou echt wezenlijk?
- Wie of wat zijn de belangrijkste reisgenoten op jouw (levens)weg? Waarom?
- Welke reisgenoten ben je liever kwijt dan rijk?

Samen onderweg (Camino Francés, Spanje).

TIP:

Let eens op hoe anderen jou tegemoet treden. Oefen vandaag zelf met iets dat jou daarin aanspreekt.

"Het is jouw weg, alleen de jouwe. Anderen kunnen met je meelopen, maar niemand kan het voor jou doen."

- Jalal ad-Din Rumi -

DE REISGENOTEN: GASTVRIJHEID

Je klopt ergens aan,
de deur gaat open en je wordt meteen
uitgenodigd voor de maaltijd.

- Welke gastvrijheid ervaar jij onderweg?
- Wat betekent gastvrijheid voor jou?
- Is het makkelijk voor je om gastvrijheid te aanvaarden?
- Gedraag jij je in de ogen van lokale mensen als gast?
- Doe jij thuis je deur open voor een vreemdeling?

Gastvrijheid (Rijks museum, Amsterdam).

TIP:

Loop vandaag een tijdje in stilte en groet met al je aandacht de mensen, de dieren en de dingen die je tegenkomt.

"Open mensen zijn een zegen voor ons. Bij hen kunnen wij ons ook openen. Hun oprechtheid doet goed."

- Anselm Grün -

DE REISGENOTEN: HEILIGEN

Elk jaar pelgrimeren miljoenen mensen in de hele wereld naar, onder meer, de graven van voor hen belangrijke heiligen.

- Staat jouw reis in het teken van een heilige? Wat betekent hij of zij voor jou?
- Wie zijn voor jou moderne heiligen? Hoe inspireren zij?
- Hoe inspireer jij anderen?
- Wie zijn jouw beschermengelen onderweg?
- Voor wie ben jij zo'n engel?

Pelgrims onderweg (Lalibela, Ethiopië).

TIP:

Laat vandaag iemand die jou inspireert weten dat hij of zij belangrijk voor je is.

"De Eeuwige zal niet vragen waarom ik niet als Abraham was, of Mozes, maar waarom ik niet meer mijzelf was."

- Chassidische wijsheid -

DE REISGENOTEN: DROOMBEELD

Onderweg kun je extra open staan voor ‘mystieke’ ervaringen, waardoor je je diep verbonden voelt met iets groots en moois.

- Heb jij onderweg ‘mystieke’ momenten ervaren? Hoe?
- Op welke momenten had je een helder inzicht?
- Wanneer zag je spoken?
- Hoe herken je het verschil?
- Wat is jouw droom? Leef je je droom? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Een (Native American) ‘Vision Quest’ verbeeld.

TIP:

Stel... ‘s nachts gebeurt een wonder: jouw droom wordt werkelijkheid. Zie vandaag voor je wat allemaal verandert.

“De dromen van vandaag zijn het materiaal van de wereld van morgen.”

- Peter Gabriel -

DE REISGENOTEN: HET ANDERE

Je verwacht het misschien niet,
maar op jouw pelgrimstocht
kun je het Andere ervaren.

- Hoe ziet het Andere er voor jou uit?
- Hoe gaat het tussen jou en 'God' (de Onnoembare...)?
- Heeft 'God' jou wel eens teleurgesteld?
- Heb jij 'God' wel eens teleurgesteld?
- Waarover zou jij een gesprek willen voeren met 'God'?

'Tunnel van Licht' (Jheronimus Bosch).

TIP:

Geef er vandaag extra aandacht aan dat je het Andere zou kunnen ervaren. Wees je bewust wat het je doet.

"Het doet er niet zoveel toe of je in God of in Boeddha gelooft of niet. Je dient een goed leven te leiden."

- Dalai Lama -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

DE AANKOMST

Je komt aan in Santiago, Rome of
een andere, voor jou bijzondere plaats.
Is dit het einde of vooral een nieuw begin?

- Je hoort vaak: “De weg is het doel” (niet: Rome, etc). Hoe is dat voor jou?
- Hoe voelt het: aankomen?
- Heb je nu ook het doel van jouw tocht bereikt? Heb je jouw ‘schat’ gevonden?
- Is dat doel onderweg veranderd? Zo ja, hoe?
- Is je reis nu ten einde?

Aankomst bij de Sint-Pieter (Rome, Italië).

TIP:

Markeer momenten van waarde door iets bijzonders te doen. Ook nú:

Vier je aankomst!

“Er is geen weg naar het geluk; geluk is de weg.”

- Gautama Boeddha -

DE AANKOMST: HET OFFER

Je komt aan op een heilige plaats.
Je steekt een kaars op, schrijft iets in het boek,
zingt een lied of blijft even in de stilte.

- Breng je offers op jouw reis?
- Wanneer of voor wie of wat offer jij je op?
- Voor wie of wat wil jij een kaars opsteken? Met welke intentie?
- Wat zijn de lichtpuntjes op jouw (levens)weg?
- Wat zijn de donkere plekken?

Een kaars opsteken (Lourdes, Frankrijk).

TIP:

Steek vandaag een kaars op voor iemand of iets.

Maak er een bijzonder moment van.

"Er is voldoende licht voor hen die slechts willen zien, en voldoende duisternis voor hen die dat juist niet willen."

- Blaise Pascal -

DE AANKOMST: TERUGREIS

Sommigen tikken aan op hun bestemming en gaan meteen naar huis. Anderen maken eerst pas op de plaats.

- Hoe neem jij afscheid van je tocht? Wat doet het je?
- Voelt het ook als een keerpunt in je leven? Waarom?
- Wie en wat laat je achter?
- Wat neem je mee, voor jezelf en de thuisblijvers?
- Wat betekent de terugreis voor jou?

Afscheid op het einde (Kaap Fisterra, Spanje).

TIP:

Neem de tijd voor een goed afscheid van je tocht. Zoek of maak een "souvenir" dat staat voor wat je tocht voor jou betekent.

"De kunst van te leven is thuis te zijn alsof men op reis is."

- Godfried Bomans -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

DE THUISKOMST

Je bent dagen, weken of maanden als pelgrim (=vreemdeling) onderweg geweest, nu kom je weer thuis.

- Zorg je dat je thuiskomst verloopt zoals jìj het wenst?
- Wat betekent het voor jou? En voor de thuisblijvers?
- Naar wie of wat verlang je het meeste?
- Hoe laat je anderen delen in jouw ervaringen?
- Is ‘thuis’ in jouw ogen veranderd? Zo ja, hoe?

Thuiskomst: de cirkel is rond, voor nu...

TIP:

Je kunt maar één keer thuiskomen na zo’n tocht. Hoe voelt het?
Ga nog even door met het vastleggen van je ervaringen.

“Je terugkeer in het dagelijks leven is de test van je pelgrimstocht.”

- Jennifer Westwood -

DE WEG GAAT VERDER

Eenmaal thuis, wacht een volgende etappe: hoe geef je je reis betekenis in je leven van alledag, ook in relatie tot anderen?

- Welke betekenis heeft je tocht nu voor jou?
- Wat betekent jouw reis voor de mensen om je heen?
- Wat is jouw volgende bestemming? Ver weg? Of juist om de hoek?
- Wie of wat zijn nu je reisgenoten?

Onderweg blijven (labyrint Chartres, Frankrijk).

TIP:

Je gaat op weg naar je volgende bestemming: Kondig je start aan.
Ga na: Wie? Hoe? Waar? en... Vertel!

"Wees de verandering die je in de wereld wilt zien gebeuren."

- Mahatma Gandhi -

TERUG
NAAR ETAPPE

KAARTEN
VORIGE
ETAPPE

KAARTEN
VOLGENDE
ETAPPE

VOLGENDE
ETAPPE

Menu

Selecteer een etappe

Colofon

De Reis van Betekenis is een initiatief van
L'Esprit du Chemin:
... een herberg voor en door pelgrims,
... die gastvrijheid en onderdak biedt
... in een traditie van eenvoud, kwaliteit
en inspiratie.

De herberg, gestart in 2003 en 100% vrijwilligerswerk, staat op 25 km van Vézelay (Frankrijk), in het gehucht Le Chemin (!).
www.espritduchemin.org

Je kunt een gedrukte versie van de inspiratiekaarten bestellen via onze website. De kaarten zijn op zakformaat gesneden en geplastificeerd. Het setje van 24 kaarten, inclusief wikkel met uitleg en tips, komt in een zakje, weegt 74 gram en kost 5 euro (excl. porto).

Grafische vormgeving:
Michaël Noorloos
www.michaelnoorloos.nl

Editie 2020

Reis van Betekenis

Een pelgrimsreis in zeven etappes